

Grundbogen, til Stempler, Obligationer og Indførelse af samme; det beløb sig i alt til 1 041 Kr. 20 Øre, det var altsaa Gebyrer til Statskassen. Det viser sig nu, at disse Ejen- domskøb ikke er ordnet, saaledes at Møll- gaard selv har brugt disse Penge, skønt Pengene hører Staten til. De paagældende har ikke kunnet have anden Opfattelse end den, at Møllgaard var en statsansat Embeds- mand, og at det offentlige stod til Ansvar for hans Embedsførelse, og de føler sig stærkt brøstholdne ved at staa overfor Muligheden af for anden Gang at skulle betale disse Gebyrer til Statskassen og beder om, at disse Handler maa blive fuld- byrdet, uden at dette bliver krævet af dem. Sagen er attesteret og anbefalet af Kurator i Møllgaards Bo Sagfører, Notar Hans Juul i Sønderborg. Hvad Møllgaard har taget for at udfærdige Kontrakterne, er en pri- vat Sag, men hvor han har givet Kvittering som Notar, er han Statens ansvarlige Em- bedsmand, og naar Gebyrerne er betalt til ham, er de betalt til Staten, og Staten maa bære Tabet. Jeg forstaa, at det vil være vanskeligt at træffe Grænsen, men jeg mener, at overalt, hvor Befolkningen har maattet faa den Opfattelse, at den stod overfor en Embedsmand i Funktion, bør Staten tage Ansvaret; det kunde ikke ventes eller forlanges, at Befolkningen dernede skulde kunne forstaa den Dobbelttilværelse af Embedsmand og Privatmand, som en Dommerfuldmægtig er Indehaver af, og jeg vil haabe, at dette Forhold saa snart som muligt vil blive afskaffet. Et Lyspunkt i denne sørgelige Sag — jeg mener at have Lov til at pege paa det — er den Resolut- heds Meddelelse, med hvilken den offentlige Mening, Pressen, Myndighederne og ogsaa den højtærede Jus- titsminister har krævet Sagen fuldt op- klaret og den skyldige draget til Ansvar. Den viser, at der hersker en udpræget Rets- bevidsthed i vort Folk.

Jeg skal til Slut sige et Par Ord i Anledning af det ærede Medlem Hr. Schmidts Udtalelser. Det ærede Medlem er, hvad der ud fra hans Synspunkt turde være naturligt, ikke tilfreds, men han er heller ikke helt utilfreds. Han ser en Linie i dansk Politik, der i Grunden tiltaler ham, men denne Linie er ikke stærk nok, ikke klar nok. Til Gengæld skimtes det nu ret klart, hvad det er, det ærede Medlem vil. Han ønsker nemlig at fastlægge, at kon- solidere, at stabilisere de tyske Mindretal, søger at skabe et Forhold mellem de to Kulturer, de to Nationaliteter, der kan virke som et Slags status quo i den kom- mende Tid, skabe tyske Fæstninger, som,

beskyttede af danske Pigtraadshegn, for- hindrer, at Kampen mellem to Kulturer, de to Nationaliteter bliver flydende. Vi har allerede skabt Rettigheder for det tyske Mindretal, som er fastlagt ved Lov, og vi er, jeg fastslaar det med Glæde, forud for alle andre Folkeslag i den Retning; men vi skal dog i nogen Grad vogte os for alt for mange Undtagelseslove. Slesvig har altid været Retsforvirringens Land. Et gammelt Hjertesuk fra længst forsvunden Tid viser, i hvilken forfærdende Grad dette har været Tilfældet. Det er fra den danske Befolkning ved Grænsen, der klager over, at til Trods for, at den daarligt forstaaer Tysk, er den dog tvungen til at gaa til tysk Overret og være mange og adskillige Love undergivne f. Eks. gammel jydsk Lov og Recesser, nye danske Love og Forordninger, som ikkun sjældent vorder brugt, saksisk og romersk Ret, Landsgericht og Justitsordninger, gammel Skik og Usance, Højvrighedsordres og Dommerens sunde Begreb, Amtsbeskeder og Dekreter, Amtshoheiten og wohlherge- brachte Freiheiten — det er de velerhver- vede Rettigheder, der spøgede for 300 Aar tilbage, saa gamle er de, derfor er de ogsaa gode — og meget andet. Altsaa det har været en meget betydelig Kunst at kunne salvere sig mod Lovovertrædelser i de Tider.

For det Slægtled, vi hører til, som har levet under Fremmedherredømmet, har Li- vet paa Lovgivningsmagtens Omraade været en eneste stor Belejringstilstand. Den preus- siske Stat mobiliserede sine Millioner, sine Embedsmænd og Lovparagraffer mod os, den købte vore Godser, den baandlagde vore Bøndergaarde, den søgte at gøre os til ufri og livegne Mænd paa vor egen Jord. Den behandlede vore Børn som døvstumme i Skolerne. Den truede vort Sprog i Kirken, jagede det ud af Skolen, bandlyste det fra Retssalen, og den berygtede Sprogparagraf vilde om faa Aar fortrænge det fra det offentlige Liv, fra de offentlige Møder, fra det politiske Liv. Det var en Kamp mod Husbonden og mod Hyrdedrengen, Und- tagelseslov efter Undtagelseslov i en lang og endeløs Række, og ikke mindst under Krigen, da Kejseren havde udtalt de stolte Ord: Jeg kender ingen Partier mere, jeg kender kun Tyskere. Ja, det har vi faaet at føle. Vort Folks Sønner var spredt over Alverdens Valpladser mellem de Tusinder af Formationer, og Hundreder var saa at sige interneret ved Fronten; deres Brev- veksling med Hjemmet var under Censur, og Gang efter Gang kunde de se deres Kammerater rejse paa Orlov til Hjemmet, medens de selv i Aarevis maatte blive derude.